De familie Kenes

5) Het witte huis, algemene info

De familie Kenes woonde in het zogenaamde “Hof te Meensele”. Deze optrek of plaats wordt reeds vermeld in 1440, met als de toenmalige eigenaars de heren van Donck. Het huidige hoofdgebouw draagt als datum 1784.

Het gebouw, met vele gronden, hoorde in de 19de eeuw toe aan de familie Kenes, welke het begin de jaren 1800 als ‘zwartgoed’ zou gekocht hebben. *Zwart goed was kerkelijk goed, dat ten gevolge van de Franse Revolutie aangeslagen en verkocht werd.*

STUDIE VAN NOTARIS
MERTENS V.
te Glabbeek bij Tienen

Om uit onverdeeldheid te treden:

OPENBARE VERKOPING
van welgelegen
LANDEIGENDOM
begrijpende :
BURGERSHUIS
en
HOVENIERSHUIS
te MEENSEL-KIEZEGEM
op 10 Km. van Tienen en Leuven.

Het burgershuis begrijpt : Huis met koer, serre, hof en park met vijver, te samen groot 1 Ha 04 a 20 ca. Ingenot 31 October 1949.

Het hoveniershuis met aanhorigheden, stal, schuur en boomgaard is groot 21 a 70 ca.

Deze goederen gelegen te Meensel — midden het dorp, op 50 meter van tramhalt en rechtover de Kerk.

Zitdagen : Voorlopige toewijzing : VRIJDAG 28 OCTOBER.

Eindelijke toewijzing : VRIJDAG 4 November.

Voor inlichtingen en bezoek zich wenden ter studie van Notaris Mertens, te Glabbeek.

N2387

Toen in 1931 toen de laatste van de familie, Gust Kenes, overleed, kwam het huis in bezit van zijn toenmalige erfgenamen, de familie Verheyden.

Eind de jaren ’30 werd het huis bewoond door een rijke Spaanse familie. Volgens de ene getuige bezaten ze een schip; volgens een andere getuige betrof het de burgemeester van Barcelona. De naam Arrazola (de Onate) wordt hier door de oudste dorpelingen vermeld. Deze familie is een Baskische adelijke familie die onder het Franco regime de vlucht nam uit Spanje. Zij zouden vooral in de zomermaanden hier verbleven hebben. *Octaaf Duerinckx : “..Wat wij er nog van weten is dat de meiden thuis kwamen winkelen. Ons moeder vertelde dan dat ze altijd bestelden: “Manana mantequilla” (morgen boter)...”*

Tijdens WO II was dokter Goyens, bijgenaamd ‘pa Louis’ (°23/01/1877, *21/09/1955), de bewoner. In 1955 koopt de familie Loddewijkx het gebouw met aanhorigheden. In De Nieuwe Gids stond hiervoor al een verkoopadvertentie voor ‘dit burgerhuis en hoveniershuis’ op 5 oktober 1949.

Oude kaarten laten de volgende inplanting zien van het gebouw in de dorpskern :

- 1748 - Villaret (Collection cartothèque de l'IGN)

- 1777 - Ferraris

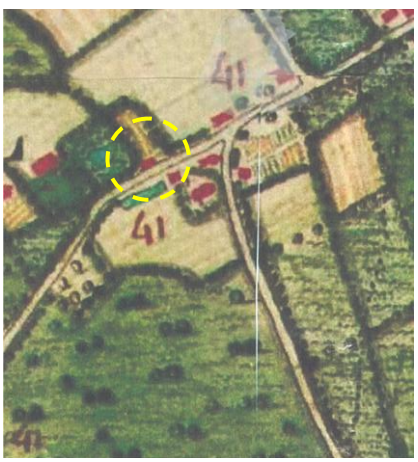

- 1860 – Popp

- 1844 – atlas der buurtwegen

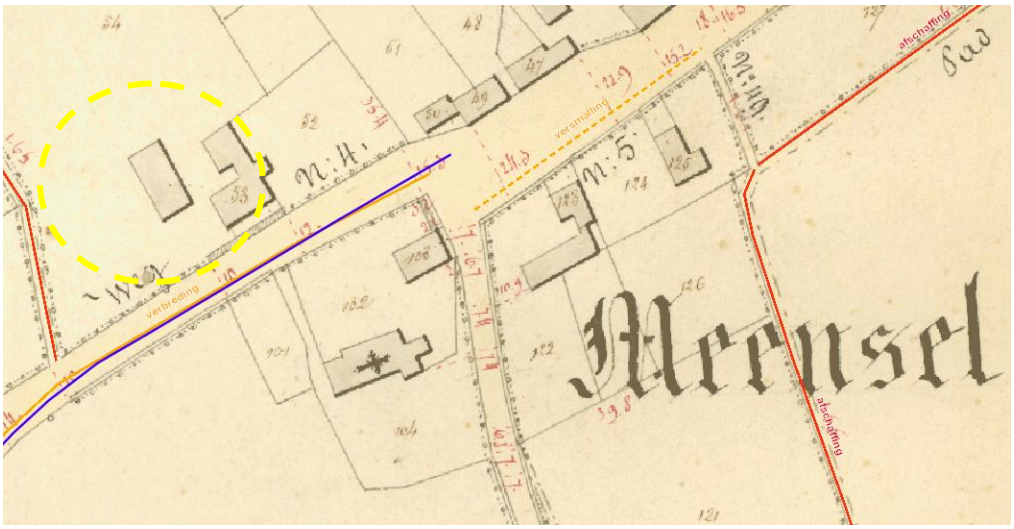

- 1845 - Vandermaelen

De voordeur is geflankeerd door 2 x 2 vensters. Op de 1ste verdieping zijn er 5 identieke vensters. De halve 2de verdieping schijnt van een latere datum te zijn en had een functie als droogzolder.

De deur en de ramen hebben een afgeplatte boog met uistekende sluitsteen in het midden: de zogenaamde “steekboograam Louis XV”. Het linkse vooruitstekende deel van het gebouw is van een latere datum, te merken aan de vensteromlijstingen en het dak, begin 19de eeuw.

Boven de voordeur is nog een authentiek glasraam te zien. Links van deze voordeur, op ongeveer een 30 cm hoogte, bevindt zich een zogenaamd militair punt; van dit punt is de exacte hoogte geweten tegen over het referentiepunt in Oostende, het werd door het toenmalige leger gebruikt voor landmetingen uit te voeren. De inrijpoort heeft en duiventoren, een bewijs van de welstellendheid van de toenmalige bewoners.

De voordeur van het linkse vooruitstekende deel van het gebouw is wel van latere datum. Deze deur heeft Evrard – *de mester* – Van Goidsenhoven gekapt. Dit was dan de toegang tot de wachtzaal van de praktijk van Dr Goyens. Deze kwam hier eind de jaren ’30 inwonen.

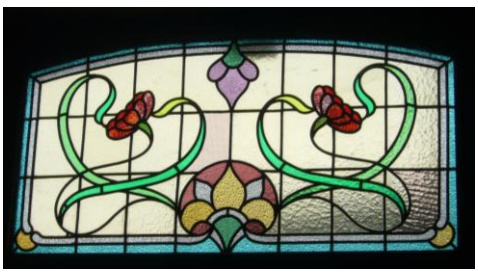

Achter het hoofdgebouw bevinden zich de stallingen en schuren; een balk in het scheerwerk vermeld 1850 als datum. Vooraan was het verblijf van de meiden en knechten. Achteraan de paarden-, koeien- en wagenstalling. Er is in dit gebouw nog een mooi gewelf bewaard gebleven.

Op de binnenkoer was een prachtige ronde bloementuin. Achter het gebouwencomplex bevond zich een grote Engelse tuin met centraal een grasveld. Deze werd begrensd door een bomendreef en een vijver, gegraven om de bakstenen van het huis aan te maken. Van de 4 beelden die de tuin sierden zijn er nog 2 in het bezit van de huidige eigenaar. De beelden symboliseerden de 4 jaargetijden. De ‘winter’ staat nog achter het witte huis. De ’lente’ was zwaar beschadigd en is hersteld; tijdens de herstelling is de hand met vogel echter omgedraaid. De ‘zomer’ is verdwenen, hier werd een gelijkaardig beeld – boerin of meid met graanhalmen - later aangekocht. De ‘herfst’ staat bij een ander familielid, Wendy Janssens, Kapellekensweg, Meensel.

….. de winter …..

….. de lente (hersteld) …..

….. de herfst …..

….. de zomer (niet origineel) …..

Van het witte huis zijn volgende tekeningen (J Halflants) en schilderijen (J Loddewijkx) terug te vinden :

Per ‘Ministerieel besluit houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht’, dd 28 oktober 1999, wordt dit beschermd dorpsgezicht als volgt omschreven :

Wegens zijn historische waarde:

- als **monument**:
Het herenhuis met inbegrip van de wagenhuis- en stalvleugel,
Binkomstraat 6-8, gelegen te Tielt-Winge (Meensel-Kiezegem), bekend ten kadaster:
Tielt-Winge, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 351K,
351T(DEEL) , 351X(DEEL) , 351Y(DEEL) , 351Z(DEEL).

Wegens zijn historische waarde:
- als **dorpsgezicht**:
De dorpskern van Meensel, gelegen te Tielt-Winge (Meensel-Kiezegem),
Binkomstraat ; Heibosstraat ; Wersbeekstraat ;bekend ten kadaster:
. Tielt-Winge, 3e afdeling, sectie C, perceelnummers 332C, 334B,
348M, 350E, 350F, 351A2, 351X(DEEL) , 351Y(DEEL) , 351Z(DEEL),
352N, 352V, 352W, 352X, 365H2, 366/3, 367Y.

- De **historische** waarde van het herenhuis, Binkomstraat 6-8 met
inbegrip van de wagenhuis- en stalvleugel wordt als volgt omschreven:
vermoedelijk gebouwd ter plaatse van het verdwenen hof van
Meensel (1440), vlak tegenover de kerk, vormt deze voorname,
1784 gedateerde dorpswoning een mooie illustratie van een voor
de tweede helft van de 18de eeuw karakteristieke tweelaags
dubbelhuis met symmetrische vlak- en raamverdeling en dit in
combinatie met een vrijstaande wagenhuis- en stalvleugel overwelfd
met Boheemse kappen uit.
Met haar vlakke steekboogomlijstingen en uitspringende sluitsteen
geldt deze woning, althans voor Brabant, als één van de
laatste toepassingen van het Louis XV-vocabularium in de burgerlijke architectuur.
De kleurrijke gevelafwerking verhoogt de authenticiteit, terwijl
de vrijwel naadloos aansluitende 19de eeuwse uitbreiding
refereert aan de aanzienlijke landbouwexploitatie die burgemeester
H. Kennes tijdens de tweede helft van vorige eeuw van hieruit bestierde.

- De **historische** waarde van de dorpskern van Meensel wordt als volgt omschreven:
karakteristieke omgevingselementen zoals kerkhof en de ruime -
tuin van de herenwoning zijn, samen met pastorie met ommuurde
tuin (ca. 1850) en dorpsschool (1826), inherent verbonden met
structuur en socio- culturele ontwikkeling, bepalen de eigenheid
en fungeren terzelfdertijd als visuele bakens voor het
centrum van dit kleine, landelijke straatdorp.

Bronnen :

- Parochie archieven
- “Délibèratie Régister van den Kerk-Fabriek Raed”
- Kaarten van C.J. Popp, Ferraris, Villaret, Vandermaelen, atlas der buurtwegen
- Brochure “Open monumentendag 1993”
- Schilderijen J Loddewijkx
- Interviews : Guy Hendrickx, Theo Craeninckx, Alfons Stas, Marcel Van Goidsenhoven, Francois Loddewijkx, Marie-Lou Loddewijkx, Jef De Bruyn, Jean Daenen, Josée De Bruyn
- Ministerieel besluit houdende bescherming als monument, stads- en dorpsgezicht’, dd 28 oktober 1999,
- http://gis.vlaamsbrabant.be/webgis/bin/view/AtlasBuurtwegen
- Heemkring Bekkevoort, Jan Trobeyns
- Rijksarchief Leuven
- Archief Gemeente Tielt-Winge